

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 17) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru a chaiff ei osod gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 17) 2021.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

27 Medi 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 5\) \(Cymru\) 2020](#) ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion sydd wedi'u nodi yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad presennol a berir gan y coronafeirws.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a Rheoliadau a wneir oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Caiff rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn eu hamlinellu yn y [Memorandwm Esboniadol](#) ar gyfer y prif Reoliadau.

Yn unol ag adran 45Q o Ddeddf 1984, mae drafft o'r Rheoliadau hyn wedi'i osod gerbron Senedd Cymru i'w gymeradwyo.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer achosion a lledaeniad y coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19.

Roedd y prif Reoliadau a wnaed ar 18 Rhagfyr 2020 yn nodi cyfyngiadau a gofynion a fydd yn berthnasol i bedair gwahanol Lefel Rhybudd a chaiff y Lefelau Rhybudd eu hamlinellu yn y [Cynllun Rheoli'r Coronafeirws](#). Diweddarwyd y cynllun hwn ddiwethaf ar 16 Gorffennaf 2021.

Mae'r prif Reoliadau yn darparu bod rhaid asesu'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws ar bob safle ("mangre" yn y ddeddfwriaeth) sy'n agored i'r cyhoedd ac mewn gweithleoedd a chymryd "mesurau rhesymol" i leihau'r risg honno.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r prif Reoliadau er mwyn ei gwneud yn ofynnol i safleoedd penodol ("mangreoedd penodol" yn y ddeddfwriaeth) gymryd mesurau rhesymol i sicrhau nad yw oedolion (sy'n golygu person 18 oed neu'n hŷn) ar y safle ("mangre" yn y ddeddfwriaeth) onid ydynt yn meddu ar yr hyn y cyfeirir ato'n gyffredin fel "pàs COVID".

Mae SAGE wedi cynghori ei bod yn bwysig gweithredu'n fuan er mwyn arafu epidemig cynyddol. Bydd cyflwyno Pàs COVID y GIG yn helpu lleoliadau i barhau i fod ar agor ac yn galluogi digwyddiadau i barhau i gael eu cynnal drwy hydref a gaeaf a allai fod yn anodd.

Am y rheswm hwn, mae'r Rheoliadau wedi eu diwygio i ddarparu y bydd Pàs COVID y GIG yn gymwys yn y mangreoedd a ganlyn:

- clybiau nos a lleoedd eraill sy'n gwerthu neu'n cyflenwi alcohol ac yn chwarae cerddoriaeth ar gyfer dawnsio, ac sydd ar agor ar unrhyw adeg rhwng hanner nos a 5am (ac mae'r gofyniad i fod â phàs COVID yn gymwys i'r fangre unrhyw adeg, gan gynnwys amseroedd y tu allan i'r oriau hyn, os ydynt ar agor ac yn chwarae cerddoriaeth i bobl ddawnsio);
- safleoedd lle cynhelir digwyddiad, os yw'r digwyddiad:
 - ar gyfer dros 10,000 o bobl os ydynt i gyd yn eistedd, neu
 - dros 500 o dan do neu 4,000 yn yr awyr agored os nad ydynt i gyd yn eistedd

Mae rhai eithriadau i'r gofynion yn seiliedig ar y math o ddigwyddiad (er enghraifft, protestiadau a phicedu) ac eithriadau i rai personau (y rhai sy'n gweithio neu'n gwirfoddoli yn y digwyddiad).

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn diwygio'r prif Reoliadau i greu trosedd newydd o feddu ar dystiolaeth ffug neu gamarweiniol o statws brechu neu brofi, os bydd angen y dystiolaeth honno fel rhan o'r gofynion ar gyfer cael pàs COVID.

5. Ymgynghori

O ystyried y bygythiad sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus cyflym, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol ac asesiadau effaith eraill

Nid oes aseiad effaith rheoleiddiol wedi'i lunio mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd bod angen eu rhoi ar waith ar fyrder i ddelio â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd. Fodd bynnag, paratowyd ac ystyriwyd aseiad effaith cryno fel rhan o'r broses adolygu 21 diwrnod ar gyfer y coronafeirws er mwyn llywio'r penderfyniadau a wnaed. Caiff yr aseiad effaith cryno ei gyhoeddi cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl.